

Interpellation

Särskilt begåvade barn i Lekeberg

Europarådet kom med en rekommendation redan 1994 som visar på att även de särskilt begåvade barnen behöver riktat stöd som kan kräva särskilda pedagogiska lösningar. Utbildning beskrivs där som en fundamental mänsklig rättighet och den borde gynna alla elevers lärande optimalt så att de utvecklar sina förmågor för sin egen skull och samhällets bästa.

Det skrevs 2010 in i skollagen (2010:800) att "Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling". Samma år publicerade professor Roland S Persson en stor undersökning där 287 särskilt begåvade svenskar deltog, varav 92% upplevt att de inte fått stöd och förståelse från sin omgivning under sin skoltid.

Skolverket släppte 2015 ett omfattande stödmaterial om särskilt begåvade elever (ca 5% av populationen, dvs ca en i varje skolklass), men det råder tyvärr fortfarande stor okunskap om särskild begåvning i stora delar av skolvärlden, enligt återkommande vittnesmål i de föräldranätverk som finns. Skolinspektionen larmade 2016 om att "På en del skolor tycker runt två tredjedelar av eleverna att de får för lite utmaningar" (en tredjedel i genomsnitt över landet), baserat på en enkät med svar från 42 000 niondeklassare. Samma rapport visar att en tredjedel av pedagogerna i grundskolan tycker att det är viktigt att eleverna får vänta in varandra så att alla kan gå framåt tillsammans (det är fullt möjligt att siffran även här är två tredjedelar på enskilda skolor). Problemet är så allvarligt att bristande utmaningar listades överst på Skolinspektionens lista över utvecklingsbehov i deras nyligen publicerade årsrapport. Hårdast drabbade blir förstås de särskilt begåvade eleverna, som får ännu mindre andel utmaningar och dessutom är mer beroende av utmaningar för sitt välbefinnande.

Skollagen uppdaterades 2018 (2018:2098) med förtydliganden i 3 kap 2§ till "Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål." [...] "Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling."

Interpellation ställd till Berth Falk (S), ordförande Barn- och utbildningsnämnden.
Datum:2022-02-18

Vad är då särskild begåvning?

Det finns flera olika förklaringsmodeller och definitioner av särskild begåvning. Gemensamt är att särskild begåvning ses som flera samspelande faktorer där begåvning i kombination med kreativitet och motivation ger en särskild begåvning och prestation utöver det typiska. Det är dock viktigt att känna till att särskild begåvade elever kan vara, men inte nödvändigtvis är, högpresterande. Särskilt begåvade elever kan i undervisningssituationer skilja sig från högpresterande. Högpresterande elever följer oftast pedagogen och undervisningen väl, medan den särskilt begåvade eleven inte helt sällan ifrågasätter undervisningen och pedagogen. Skolans uppfattning om vad begåvning innebär överensstämmer inte alltid med den särskilt begåvades beteenden.

En kort (3min) enkel film om särskilt begåvade barn:

<https://www.youtube.com/watch?v=sng0ukGfwls>

En kort (5min) något mer avancerad film om särskilt begåvade barn:

<https://www.youtube.com/watch?v=XFGEKS6pSAE>

Se även bilaga 1 och 2.

Det har nästan gått tre år sedan Moderaterna föreslog en handlingsplan för särskilt begåvade elever i skolan. För drygt ett år sedan avlog majoriteten motionen med hänvisning till att det finns utrymme i kommunens befintliga arbetssätt att tillgodose även särskilt begåvade barn. Förhoppningsvis har arbetet med denna gruppering fortgått på ett systematiskt arbetssätt vilket föranleder följande frågor:

- A. Hur många särskilt begåvade barn har Lekebergs skolor identifierat under de senaste tre åren? (uppdelade per skola)
- B. Hur har en sådan identifiering gått till?
- C. Hur mycket resurser har tilldelats grupperingen särskilt begåvade barn?
- D. På vilka sätt har Lekebergs skolor anpassat undervisningen för särskilt begåvade barn?
- E. På vilket sätt har Lekebergs skolor underlättat för särskilt begåvade barn att samarbeta med varandra så att de utmanas och utvecklas?
- F. Hur stor andel av pedagogerna i Lekebergs skolor har fått en utbildning inom särskild begåvning de senaste tre åren?

Tobias Ander, M

Bilaga 1

Olika typer av lärande ställer olika krav

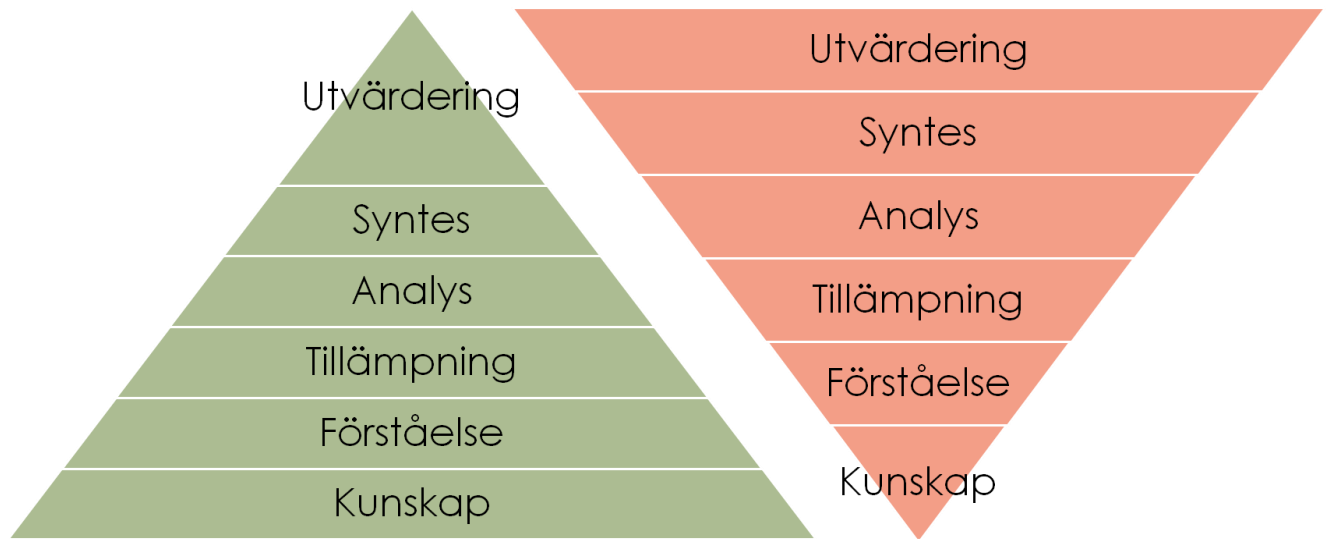

Bild 1: Blooms taxonomi, normalbegåvad respektive särskilt begåvad

Bilaga 2

Hög begåvning leder inte automatiskt till hög prestation

Högpresterande elever	Särskilt begåvade elever
Kan svaret	Ställer frågor
Är intresserade	Är nyfikna
Har goda ideér	Har tokiga ideér
Arbetar hårt	Sysselsätter sig med andra saker men klarar sig ändå
Besvarar frågor	Diskuterar dem
Lyssnar med intresse	Visar starka åsikter och synpunkter
Lär sig snabbt	Kan redan
Har många jämnåriga kamrater	Föredrar vuxna
Kopierar	Skapar nytt
Tycker om skolan	Tycker om att lära
Tar emot information	Bearbetar information
Tänker steg för steg	Tänker komplext
Är nöjd med sin inläring	Är mycket självkritisk
Förstår ideér	Tänker abstrakt